

ÅBO AKADEMIN
KULTTUURIHISTORIAALLINEN LAITOS
T U R K U

Kyselykirje No 31 A ja B

Turussa,

Arvoisa tiedonantaja,

Åbo Akademin Kulttuurihistoriallinen laitos kerää tieteellistä työtä varten suullista perimätietoa kansan elämästä Koivistolla. Jotta saisimme yhteyttä niin moneen koivistolaiseen kuin mahdollista, olemme kääntyneet Turun ja Ympäristön Koivistolaiset r.y.-yhdistyksen puoleen, joka on ystävällisesti auttanut meitä antamalla osoiteluettelon. Pyrkimyksemme on lähinnä oheessa seuraavien kyselykaavakkeiden avulla (31 A ja B) saada kirjallisia vastauksia kysymyksiin, jotka meitä erikoisesti kiinnostavat. Lista A käsittelee, kuten huomaatte, kysymyksiä Ruokataloudesta ennen ja nyt ja lista B Huoneiden sisustusta.

Olisimme hyvin kiitollisia jos teillä olisi aikaa ja kiinnostusta kertoa, mitä muistatte ja tiedätte näistä kysymyksistä. Jos voisitte laatia yksinkertaisia pohjapiirustuksia esim. kuinka huoneet olivat sisustettu Koivistolla, olisi tämä hyvin arvokasta. Olemme myös kiitollisia, jos saisimme kopioida valokuvia, joita teillä mahdollisesti on Koivistolta. Kuvat, jotka lähetätte meille palautetaan teille takaisin.

Pieninkin tieto voi olla meidän tutkimuksellemme hyvin arvokas. Vastaukset tai teidän kertomuksenne voidaan kirjoittaa käsin millaiselle paperille tahansa ja postittaa oheessa seuraavassa kirjekuoreessa.

Odotamme vastauksianne suurella jännityksellä.

Ystävällisin terveisin

Nils Stora
Nils Stora
intendentti

Henkilötiedot:

Leikatkaa tästä!

Nimi:

Ammatti:

Osoite:

Syntymävuosi ja -paikka:.....

Annan tiedot:

kylästä

A. Ruokatalous ennen ja nyt

1. Kertoisitteko mitä tiedätte Koiviston ruoka-aineista? Mitä viljaa, lihaa, kalaa, juureksia ym. käytettiin ruuanlaittoon? Käytettiinkö paljon munia? Mihin? Mitä ruoka-aineita Teillä oli omavaraisesti ja mitä piti ostaa? Jos ostettiin, niin mistä? Mitä ruoka-aineita hankittiin talveksi varastoon ja kuinka suuret määrät?
2. Kertokaa miten laitoitte ruokaa Koivistolla. Millä tavalla eri ruokalajit kypsennettiin (keitettiin, paistettiin)? Mitkä olivat tavallisimmat arkiruuat? Kuinka usein syötiin samaa ruokalajia?
3. Montako ateriaa päivässä syötiin Koivistolla? Mihin aikaan syötiin? Olivatko ruuat erilaiset talvella kuin kesällä? Kertokaa esim. yhden päivän aterioista. Oliko aterioilla omat nimet? Mitä keitettiin aamulla, päivällä, illalla jne. Mikä oli päivän tärkein ateria? Syötiinkö joskus vain lämmitettyä ruokaa, milloin? Mitä kaikki kuului täydelliseen ateriaan (leipä, maito, voi, lämmin ruoka, jälkiruoka)? Oliko "välipaloja" aterioiden välillä? Jos oli, niin minkälaisia? Eroaako nykyinen ruokaloutenne siltä mikä oli Koivistolla? Onko Teillä samoja ruoka-aineita vieläkin? Ovatko ruoka-ajat ja -lajit nyt samat kuin Koivistolla? Ovatko uudet talousvälineet vaikuttaneet ruuanlaiton muuttumiseen? Voisitteko kertoa muutoksista yleensä? Mitkä ovat niiden syyt?
4. Mitä Koivistolla tarjottiin suurissa juhlissa (häissä, hautajaisissa jne.)? Oliko erilaista juhlaruokaa? Oliko se eri tavalla valmistettu? Oliko erikoinen pitokokki? Pitikö juhliä varten ostaa muita ruokatavaroita kuin mitä tavallisesti ostettiin? Mitä ja kuinka paljon? Mistä nämä tarvikkeet ostettiin? Oliko juhlissa tietynlainen ruokajärjestys? Syötiinkö juhlaruokia jollakin erikoisella tavalla? Miten on nyt? Onko tarjoilu juhlissa sama vieläkin? Mikä on jäänyt pois, mikä on tullut tilalle?
5. Kertokaa pyhäruuista. Oliko sunnuntaina, jouluna, pääsiäisenä, juhannuksena ym. erikoisherkkuja? Mitä ruoka-aineita niihin tarvittiin? Miten ne valmistettiin? Syötiinkö samaan aikaan kuin arkisin? Oliko yhtä monta ateriaa? Oliko enemmän ruokalajeja pyhäisin? Oliko pöytä eri tavalla katettu? Miten on nyt? Onko ruokajärjestys sama arkisin ja pyhäisin? Ovatko ruuat muuttuneet (miksi)? Mikä on jäänyt pois ja mikä on tullut tilalle? Mikä luulette olevan muutosten syy?
6. Tehtiinkö Koivistolla pitkiä matkoja, joille tarvittiin eväät? Mitä otettiin evääksi? Oliko mukana laitettua ruokaa vai ainoastaan aineita (lihaa, ryynejä, leipää, juustoa, kahvia, maitoa jne.)? Oliko mitään erikoisruokaa matkoja varten? Ostettiinkö matkan varrelta mitään? Kuinka paljon vietiin kotoa ja kuinka paljon ostettiin? Mitä ostettiin ja mistä? Tarvitaanko vielä eväitä? Onko tapahtunut muutoksia?
7. Kertokaa mitä Koivistolla leivottiin (leipää, pullaa, piirakoita, kakkuja, pikkuleipiä ym.). Mitä jauhoja käytettiin eri leivonnaisiin? Kuinka usein leivottiin? Kuinka paljon kerrallaan? Mitä leipomisvälineitä Te käytitte? Millainen uuni Teillä oli Koivistolla? Mitä mausteita, täytteitä ym. Te käytitte leipomiseen? Kuka leipoi? Leivotaanko Teillä nytkin kotona? Kuinka usein? Onko Teillä samanlainen uuni nyt kuin Koivistolla? Onko leipomisessa tapahtunut muutoksia? Mikä on Teidän mielestänne syy muutoksiin?
8. Kertokaa Koiviston tavallisimmista juomista. Mitä juotiin ruuan kanssa? Juotiinko paljon maitoa? Mihin käytettiin maitoa muuten? Mitä juotiin aamulla, illalla jne.? Oliko juomilla omat nimitykset? Pitikö juodessa noudattaa erikoisia tapoja? Ovatko juomat vaihtuneet Teillä nyt? Juotteko yhtä paljon esim. kahvia tai maitoa kuin Koivistolla? Onko jokin juoma jäänyt pois (miksi)? Onko tullut uusia juomia käyttöönnne?

B. Huoneiden sisustus

Pyytäisimme Teitä kertomaan niin tarkkaan kuin mahdollista millainen oli Teidän kotinne Koivistolla. Mahdollinen yksinkertainen pohjapiirustus talosta, huoneista ja vielä jos muistatte huonekalujen sijainnin olisi suureksi avuksi.

Tupa. Kuinka suuri oli tupa? Mitä askareita siellä suoritettiin? Nukuttiinko siellä ja syötiinkö siellä? Ketkä nukkuivat tuvassa? Millaiset olivat tuvan ovet? Oliko ne maalattu ja jos oli minkä värisiksi? Millaiset olivat ikkunat, moniko ruutuiset ja montako niitä oli (mahdollinen piirros olisi avuksi)? Käytettiinkö tuvan ikkunoissa ikkunaverhoja ja jos niin millaisia ja kuka valmistanut? Pidettiinkö ikkunalla kukkia ja mitä kukkia voisitte mainita nimeltä? Oliko lattia maalattu ja jos oli minkä väriseksi? Käytettiinkö mattoja? Millaisia ne olivat ja kuinka ne olivat asetettu lattialle? Millaiset olivat seinät? Oliko ne maalattu? Käytettiinkö tapetteja? Oliko katto maalattu? Minkä värisiksi?

Tuvan uuni. Millainen oli uuni? Kuinka monta leipää sinne mahtui? Kuvailkaa uunia niin tarkkaan kuin mahdollista. Minne päin oli uunin suuaukko? Oliko uunissa kivinen vai puinen alusta? Missä säilytettiin puut? Miten ruoka uunissa valmistettiin? Oliko koukku, missä ruokapata roikkui? Tehtiinkö teillä uunin suhteen viime aikoina muutoksia? Millaisia? Pidettiinkö uuninpankolla jotain? Missä säilytettiin kahvipannu ja patoja?

Millainen oli tuvan pöytä? Oliko se maalattu? Oliko tuvassa muita pöytiä ruokapöydän lisäksi? Millaisia? Oliko esim. kukkapöytää? Millainen? Oliko ruokapöydässä ihmisillä määrättyt paikat? Jos oli niin kuka istui missäkin? Miten penkit sijaitsivat? Oliko tuvassa muita tuoleja? Millaisia? Oliko palleja? Missä tuolit olivat valmistettu tai mistä ne ostettiin? Oliko keinutuoli? Rukki? Mitä erilaisia säilytyspaikkoja tuvassa oli? Millaisia ne eriteltyinä olivat? Missä säilytettiin astiat, kattilat, ruoka, vaatteet? Millainen oli valaistus. Oliko öljylamppuja, missä ja millaisia? Käytettiinkö lyhtyjä? Missä tilanteessa? Entä kynttilöitä? Oliko tuvassa sänkyjä? Montako? Millaisia? Oliko tuvan sängyt päästä-
i sivusta vedettävät? Oliko ne maalattu? Käytettiinkö päiväpeittoa? Millaista? Oliko kätkyt? Millainen se oli? Miten päin olivat sen jalat? Vieläkö se oli käytössä?

Kamarit. Kuinka suuri oli kamari tai kamarit? Montako ikkunaa siellä oli? Millaisia? Millainen oli kamarin lattia? Oliko se maalattu? Oliko seinät tapetoitu? Millaisia tapetteja käytettiin? Kuka ne kiinnitti seinään? Käytettiinkö ulkopuolisia ammattimiehiä? Millainen oli kamarin pöytä? Entä tuolit? Oliko pehmustettuja huonekaluja? Jos oli niin mistä ne oli hankittu? Oliko erityisiä nimityksiä huonekaluille? Millaiset ikkunaverhot? Entä matot? Kuka nukkui kamarissa? Millaiset olivat kamarin sängyt? Oliko rautasänkyjä? Millaiset päiväpeitot? Mitä kamarissa säilytettiin? Millaiset olivat kaapit? Minkälaisia seinävaatteita oli? Mitä niissä luki? Kuka ne oli tehnyt? Oliko maalattuja tauluja seinillä? Entä valokuvia? Oliko ryijyjä? Millaisia? Oliko radiota? Entä ompelukonetta?

Kun vertaatte nykyisiä olosuhteita entisiin, niin mikä olisi eniten muuttunut? Onko mitään säilynyt mukana Koivistolta? Kaipaatteko entisen tyyllisiä huonekaluja? Miksi tai miksi ei? Mitä eniten kaipaatte?